

Cataract surgery

Informacje dla pacjenta

Chirurgiczne leczenie zaćmy

Wstęp

Ulotka ta została opracowana w celu zapewnienia Państwu informacji o chirurgicznym leczeniu zaćmy. Znajdą w niej Państwo informacje dotyczące przebiegu zabiegu, jego zalet oraz zagrożeń z nim związanych, a także rekonwalescencji. Informacje zostały przedstawione w sposób, który pozwoli Państwu podjąć świadomą decyzję dotyczącą zabiegu oraz dostosować swoje oczekiwania.

Czym jest zaćma?

Zaćma to zaburzenie polegające na mętnieniu soczewki oka. Soczewka w oku jest zazwyczaj przezroczysta, co pozwala skupiać światło. Zmętnienie może nasilać się z czasem, na skutek czego wzrok pogarsza się i staje się bardziej rozmazany, mglisty i mętny.

Zaćma może rozwijać się w jednym lub obojgu oczu, najczęściej nasilając się z wiekiem.

Jakie korzyści wiążą się z chirurgicznym leczeniem zaćmy?

Państwa chirurg zalecił chirurgiczne leczenie oka, ponieważ soczewka ich oka stała się mętna, co wywołało pogorszenie wzroku w stopniu utrudniającym codzienne życie. W czasie zabiegu chirurg usunie zmętniałą soczewkę i zastąpi ją sztuczną soczewką.

U przeważającej większości pacjentów efektem usunięcia zaćmy jest poprawa wzroku. Najważniejsze korzyści to większa ostrość, kontrast i lepsze widzenie kolorów.

Okuliści i optycy, przy użyciu diopromierza, przeprowadzają badanie, które pozwala określić krótkowzroczność. U większości pacjentów uzyskany wynik będzie mieścić się w zakresie do jednej dioptrii od wyniku planowanego podczas zabiegu, jednak obliczenia mocy implantu są przybliżone. W związku z tym, po zabiegu nadal mogą Państwo potrzebować okularów do widzenia z daleka, oprócz okularów do czytania.

Jeśli w drugim oku zdiagnozowano u Państwa zaburzenia takie jak ambliopia (leniwe oko), retinopatię cukrzycową, jaskrę lub spowodowaną wiekiem degenerację plamki żółtej, jakość widzenia może pozostać ograniczona mimo pomyślnego zabiegu.

Jakie zagrożenia wiążą się z zabiegiem?

Choć zabieg jest bardzo bezpieczny, to jak każdy inny zabieg oraz znieczulenie wiąże się z niewielkim ryzykiem. Według krajowych danych Brytyjskiego Koledżu Okulistycznego (ang. Royal College of Ophthalmologists), niektóre z zagrożeń związanych z chirurgicznym leczeniem zaćmy to:

- Okresowy wzrost ciśnienia wewnątrz oka (występuje u 8 osób na 100).
- Rozdarcie lub przerwanie torebki soczewki. Może to powodować zaburzenie miąższu oka wydłużając tym samym czas rekonwalescencji. Jednak u większości pacjentów następuje powrót wzroku (powyższa komplikacja występuje u jednej lub dwóch osób na 100).
- Opuchlizna siatkówki oka Medycznym pojęciem używanym w tym przypadku jest pooperacyjny torbielowaty obrzęk plamki. Wynika to z wycieku krwi z naczyń krwionośnych w siatkówce i zazwyczaj mija w czasie rekonwalescencji (występuje u jednej lub dwóch osób na 100).
- Przesunięcie całej zaćmy (lub jej części) w tył oka. Konieczny jest wówczas zabieg umożliwiający jej usunięcie.
- U jednej osoby na 200 pojawia się potrzeba kolejnego zabiegu.
- Stan zapalny oka, który może powodować utratę wzroku, a nawet utratę całego oka (występuje u jednej osoby na 1000).

- Krwawienie tylnej części oka, które może doprowadzić do częściowej utraty wzroku (występuje u jednej osoby na 1000).
- Mętnienie rogówki W przypadku normalnego oka takie ryzyko jest niewielkie. W niektórych przypadkach, ryzyko jest wyższe, co zostanie omówione przez Państwa chirurga.
- Oderwanie siatkówki, które może prowadzić do utraty wzroku (występuje u jednej osoby na 5000).
- Nieodpowiednia moc implantu soczewki. Zazwyczaj istnieje możliwość korekcji przy użyciu okularów. Czasami wymaga to wymiany soczewki lub użycia kolejnego implantu soczewki.
- Rzadziej dochodzi do uszkodzenia tęczówki. Ryzyko jest większe w przypadku złożonego zabiegu, a także jeśli przyjmują Państwo określone leki.
- Tylna część torebki soczewki, która pozostaje w oku w celu wspierania implantu, może stać się zgrubiała i mętna. Medycznym określeniem tego zaburzenia jest zaćma wtórna. Może pojawić się stopniowo w ciągu kilku miesięcy lub lat. Do jej leczenia wykorzystuje się laser.

Poważne powikłania są rzadkie, a w większości przypadków istnieją sposoby ich leczenia. W niewielkiej liczbie przypadków konieczny może być kolejny zabieg. Bardzo rzadkie powikłania mogą prowadzić do utraty wzroku (występuje u około jednej osoby na 1000).

Niektóre powikłania występują częściej w przypadku oczu, w których zdiagnozowano dodatkowe zaburzenia lub choroby, co prowadzi do zwiększenia zagrożeń związanych z zabiegiem chirurgicznym.

Zagrożenie związane z zabiegiem nie zmienia się aż do czasu, gdy zaćma staje się bardzo zaawansowana.

Czy istnieją jakieś alternatywne metody?

Zabieg chirurgiczny to jedyny sposób na usunięcie zaćmy. Jednak decyzja dotycząca zabiegu należy do Państwa.

Co stanie się jeśli nie zdecyduję się na zabieg?

Jeśli zaćma nie zostanie usunięta wzrok może się nie zmienić, ale zazwyczaj stopniowo pogarsza się. Dłuższe oczekiwanie przed przeprowadzeniem zabiegu nie wpływa na ryzyko związane z powikłaniami, chyba że wzrok uległ takiemu pogorszeniu, że są Państwo w stanie dostrzec wyłącznie światło i ciemność.

Jak przebiega zabieg?

Celem zabiegu jest wymiana znajdującej się w oku mętnej soczewki (zaćmy) na sztuczną. Sztuczne soczewki nazywane są implantami.

Zabieg przeprowadza doświadczony chirurg-okulista, a w niektórych przypadkach nadzorowany przez niego lekarz stażysta. Zastosujemy znieczulenie miejscowe, które sprawi że nie będą Państwo czuć swojego oka, w związku z czym w czasie zabiegu zachowają świadomość. Zazwyczaj do domu mogą Państwo wrócić jeszcze tego samego dnia.

Nie będą Państwo widzieć co się dzieje, ale dostrzegalne będzie jasne światło. Przed samym zabiegiem podamy Państwu krople do oczu, które spowodują rozszerzenie źrenic. Następnie, w okolicy oka podamy środek znieczulający. W tym celu podamy krople znieczulające oko, a gdy oko będzie już znieczulone, w formie zastrzyku, w okolicy oka podamy Państwu środek znieczulający. Możliwe, że w tym momencie będą Państwo odczuwać ucisk, ale zazwyczaj jest to bezbolesne.

W czasie zabiegu poprosimy Państwa o położenie się na płasko i nieporuszanie głową. Najczęściej do usunięcia zaćmy wykorzystywana jest metoda zwana fakoemulsyfikacją. Chirurg wykonuje niewielkie nacięcie oka, zmiękcza soczewkę przy użyciu ultradźwięków i usuwa ją przy użyciu niewielkiej sondy. Zewnętrzna warstwa soczewki (oraz torebka soczewki) zostaje na swoim miejscu.

Następnie implant soczewki umieszczany jest na torebce soczewki w celu usunięcia zaćmy. Czasem w oku zakładany jest niewielki szew. Pod koniec zabiegu, chirurg umieści na oku opatrunek lub osłonę chroniącą oko. Przez pierwszy tydzień po zabiegu konieczne będzie korzystanie z osłony w nocy.

Jak długo trwa zabieg?

Zabieg trwa zazwyczaj od 15 do 30 minut, ale czasem może trwać nawet 45 minut.

Kto przeprowadzi zabieg?

Lekarzem przeprowadzającym zabieg niekoniecznie będzie lekarz, z którym spotkali się Państwo w klinice. Grupa Dudley Group przy funduszu NHS to organizacja akademicka, w związku z czym ciąży na niej odpowiedzialność za szkolenie przyszłych chirurgów. W przypadku, gdy zabieg przeprowadzać będzie osoba ucząca się chirurgii, będzie towarzyszyć jej doświadczony lekarz.

Jednak jeśli nie życzą sobie Państwo, żeby przyszli chirurdzy zajmowali się ich przypadkiem, proszę zaraz po przyjeździe poinformować o tym pielęgniarki, administrację lub lekarza. To, że nie pozwolą Państwo przyszłym chirurgom na zajmowanie się Państwa przypadkiem nie będzie miało to wpływu na jakość Państwa opieki.

Co stanie się po zabiegu?

Jeśli odczuwać będą Państwo dyskomfort zaproponujemy im środek przeciwbólowy taki jak paracetamol (przed przyjęciem należy zapoznać się z ulotką i nie przekraczać zalecanej dawki).

To normalne, że po chirurgicznym leczeniu zaćmy Państwa oko będzie podrażnione i będą odczuwać Państwo dyskomfort. Jednak już po dniu lub dwóch, nawet łagodny dyskomfort powinien ustąpić. Bardzo często z oczu wydobywać będzie się wydzielina.

Otrzymają Państwo krople, które pomogą złagodzić stan zapalny. **Proszę nie rezygnować** ze stosowania kropli do czasu wizyty kontrolnej z udziałem lekarza lub pielęgniarki. Pracownicy szpitala wyjaśnią w jaki sposób i kiedy należy z nich korzystać. Proszę nie pocierać oka.

Po zabiegu mogą Państwo praktycznie od razu czytać lub oglądać telewizję, ale ich wzrok może być nieostry. Oko potrzebuje czasu na dostosowanie ostrości widzenia. W większości przypadków rekonwalescencja zajmuje od czterech do sześciu tygodni. W razie braku powikłań, po sześciu tygodniach po operacji będą Państwo gotowi na nowe okulary (do widzenia z daleka i do czytania).

Należy pamiętać, że mimo iż staramy się dokładnie zmierzyć siłę oka, żeby po zabiegu nie potrzebowali Państwo okularów o dużej mocy, nadal mogą potrzebować okularów do widzenia z daleka, w celu "dostrojenia" wzroku. Na pewno potrzebować będą Państwo okularów do czytania, ponieważ implant soczewki zazwyczaj dostosowany jest do widzenia z daleka.

Na co należy uważać?

Niektóre objawy wskazywać mogą na to, że pilnie potrzebują Państwo leczenia. Proszę skontaktować się ze szpitalem niezwłocznie w razie zauważenia następujących objawów:

- Znaczny ból
- Utrata wzroku
- Narastające zaczerwienienie oka

Klinika okulistyczna (ang. Eye Clinic) w szpitalu Russells Hall Hospital **01384 456111 nr wew. 3633**
(9:00 - 17:00, od pon. do pt.)

W nagłym przypadku proszę udać się na szpitalny oddział ratunkowy.

Dalsza kontrola

Umówimy Państwa na badanie kontrolne w klinice okulistycznej, w czasie którego lekarz lub specjalistyczna pielęgniarka przeprowadzi kontrolę oka. Lekarz lub pielęgniarka poinformują Państwa o tym kiedy powinni Państwo udać się do swojego optyka.

Gdzie mogę uzyskać więcej informacji?

Więcej informacji można znaleźć na witrynie:

<http://www.rnib.org.uk/eye-health-eye-conditions-z-eye-conditions/cataracts>

Uwaga

Informacje zawarte w niniejszej broszurze mają charakter informacyjny. Ulotka **nie** stanowi alternatywy dla specjalistycznej porady lekarskiej lub wizyty u wykwalifikowanego lekarza lub specjalisty służby zdrowia. Przedstawione informacje dot. zabiegu mają charakter ogólny. Indywidualne doświadczenia mogą się od siebie różnić, w związku z czym nie wszystkie punkty mają zastosowanie do wszystkich pacjentów. Swoją indywidualną sytuację można omówić ze swoim okulistą. W przypadku **każdych** wątpliwości dotyczących zaburzeń lub leczenia powinni Państwo porozmawiać ze swoim lekarzem.

Jeśli czegoś Państwo nie zrozumieli lub mają wątpliwości dotyczące zabiegu bądź niepokoją się swoim zabiegiem, proszę skontaktować się z:

Kliniką okulistyczną (ang. Eye Clinic) w szpitalu Russells Hall pod nr:

01384 456111, wew. 3633 (w godzinach od 9:00 do 15:00, od poniedziałku do piątku)

Ulotkę można pobrać lub wydrukować pod adresem:

<http://dudleygroup.nhs.uk/services-and-wards/ophthalmology/>

This leaflet can be made available in large print, audio version and in other languages, please call 0800 073 0510.

للحصول على هذه النشرة بحجم أكبر، وعلى شكل إصدار صوتي و بلغات
للحصول على هذه النشرة بحجم أكبر، وعلى شكل إصدار صوتي و بلغات
08000730510 أخرى، الرجاء الاتصال بالرقم

此宣传单可提供大字版本、音频版本和其它语言版本，
请拨打电话：0800 073 0510。

Ulotka dostępna jest również w dużym druku, wersji
audio lub w innym języku. W tym celu zadzwoń pod
numer 0800 073 0510.

ਇਹ ਪਰਚਾ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ, ਬੋਲ ਕੇ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ
ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ,
0800 073 0510 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜੀ।

Aceasta broșura poate fi pusă la dispoziție tipărită cu
caractere mari, versiune audio sau în alte limbi,
pentru acest lucru va rugăm sunați la
0800 073 0510.

یہ کتابچہ آپ کو بڑے حروف کی لکھائی، سمعی صورت اور دیگر
زبانوں میں مہیا کیا جا سکتا ہے۔ برائے مہربانی فون نمبر
08000730510 پر رابطہ کریں۔